

Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — På vej mod en EU-strategi for e-justice

(2009/C 128/02)

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 286,

som henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 8,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽¹⁾,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽²⁾, særlig artikel 41,

HAR VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

I. INDLEDNING

1. Den 30. maj 2008 blev meddelelsen fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg »På vej mod en EU-strategi for e-justice« (i det følgende benævnt »meddelelsen«) vedtaget. I overensstemmelse med artikel 41 i forordning (EF) nr. 45/2001 forelægger den tilsynsførende hermed sin udtalelse.
2. Meddelelsen har til formål at foreslå en strategi for e-justice, der sigter mod at øge borgernes tillid til det europæiske område med retfærdighed. Det væsentligste mål med e-justice bør være at øge retsvæsenets effektivitet overalt i EU til fordel for borgerne. EU's indsats bør på trods af de sproglige, kulturelle og retlige barrierer, som retssystemernes mangfoldighed indebærer, give borgerne mulighed for at få adgang til oplysninger. Et udkast til handlingsplan og en tidsplan for de forskellige projekter er vedlagt meddelelsen.
3. Denne udtalelse fra den tilsynsførende kommenterer meddelelsen, i det omfang den vedrører behandling af personoplysninger, beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor og fri udveksling af oplysninger.

⁽¹⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

II. BAGGRUND OG KONTEKST

4. I juni 2007 fastlagde Rådet (retlige og indre anliggender) ⁽³⁾ en række prioriteter for udviklingen af e-justice.

— oprettelse af en europæisk grænseflade, e-justice-portalen

— skabelse af forudsætningerne for netværk mellem registre på forskellige områder såsom strafferegistre, insolvensregistre, handels- og virksomhedsregistre og matrikelregistre

— indledning af forberedelserne til brug af ikt i forbindelse med den europæiske betalingspåkravsprocedure

— øget anvendelse af videokonferencer i forbindelse med grænseoverskridende retssager, navnlig i forbindelse med bevisoptagelse

— udvikling af hjælperedskaber til tolkning og oversættelse.

5. Der er siden da gjort stadige fremskridt i arbejdet med e-justice. Efter Kommissionens opfattelse skal det arbejde, der udføres på dette område, sikre, at operationelle projekter og decentrale strukturer prioriteres, samtidig med at der sikres en koordinering på EU-plan, idet der arbejdes på grundlag af de bestående retsakter og anvendes it-redskaber til at forbedre deres effektivitet. Europa-Parlamentet har også givet udtryk for støtte til e-justice-projektet ⁽⁴⁾.

6. Kommissionen har til stadighed tilskyndet til brug af moderne informationsteknologi, både på det civilretlige og på det strafferetlige område. Dette har ført til instrumenter som f.eks. det europæiske betalingspåkrav. Kommissionen har siden 2003 administreret portalen for Det Europæiske Retlige Netværk for Civil- og Handelssager, som er tilgængelig for borgerne på 22 sprog. Kommissionen har også udarbejdet og indført Det Europæiske Retlige Atlas. Disse redskaber er forberedende elementer til en fremtidig EU-ramme for e-justice. På det strafferetlige område har Kommissionen arbejdet på at udvikle et redskab, der kan muliggøre udveksling af oplysninger fra medlemsstaternes strafferegistre ⁽⁵⁾. Ikke kun Kommissionen men også Eurojust har udviklet en række sikre kommunikationssystemer med nationale myndigheder.

⁽³⁾ Dok. 10393/07 JURINFO 21.

⁽⁴⁾ Jf. udkastet til Europa-Parlamentets betænkning, Retsudvalget.

⁽⁵⁾ Jf. navnlig det nedenfor omhandlede ECRIS-system.

7. E-justice sigter mod at byde på mange muligheder, som kan give borgerne en mere konkret opfattelse af det europæiske retlige område i de kommende år. Med henblik på at opstille en overordnet strategi for dette vigtige område, vedtog Kommissionen denne meddelelse om e-justice. I meddelelsen fastlægges der objektive prioriteringskriterier, navnlig for fremtidige projekter på EU-plan, så der inden for en rimelig tid kan opnås konkrete resultater.
8. Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, et ledsagedokument til meddelelsen med et resumé af konsekvensanalysen, giver også en del baggrundsinformation⁽⁶⁾. Konsekvensanalyserapporten er blevet udarbejdet under hensyntagen til medlemsstaternes, retsmyndighedernes, retsvæsenets aktørers, borgernes og erhvervslivets reaktioner. Den tilsynsførende er ikke blevet hørt. Konsekvensanalyserapporten henviste til en politisk option med henblik på at afhjælpe de problemer, der kombinerer EU-dimensionen med den nationale kompetence. Meddelelsen går ind for denne option. Strategien vil fokusere på anvendelse af videokonferencer, oprettelse af en e-justice-portal, forbedring af oversættelsesmulighederne gennem udvikling af online-oversættelsesredskaber, forbedring af kommunikationen mellem retsmyndighederne, øget sammenkobling af nationale registre og onlineredskaber for EU-procedurer (f.eks. det europæiske betalingspåkrav).
9. Den tilsynsførende støtter, at der sættes fokus på ovennævnte foranstaltninger. Han støtter generelt en samlet tilgang til e-justice. Han udtaler sin støtte til det tredobbelte behov for en bedre adgang til domstolene, et øget samarbejde mellem europæiske retsmyndigheder og en generel forbedring af retsvæsenets effektivitet. Som følge af denne tilgang berøres flere institutioner og personer:
- Medlemsstaterne, som har hovedansvaret for, at der findes effektive og pålidelige retsvæsenere.
 - Europa-Kommissionen i sin rolle som traktaternes vogter.
 - Medlemsstaternes retsmyndigheder, som har behov for mere avancerede kommunikationsredskaber, navnlig i grænseoverskridende sager.
 - De juridiske erhverv, borgerne og virksomhederne, som alle går ind for en mere udbredt brug af it-redskaber, så domstolene på en mere tilfredsstillende måde kan imødekomme deres behov.
10. Meddelelsen hænger tæt sammen med forslaget til Rådets afgørelse om indførelse af det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS). Den 16. september 2008 vedtog den tilsynsførende en udtalelse om dette forslag⁽⁷⁾. Han støttede forslaget, under forudsætning af at der tages hensyn til en række overvejelser. Han påpegede navnlig, at yderligere databeskyttelsesgarantier bør kompensere for den nuværende mangel på en samlet retlig ramme vedrørende databeskyttelse på området samarbejde mellem politi og retsvæsen. Han fremhævede derfor behovet for effektiv koordinering af databeskyttelsestilsyn med systemet, der involverer medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen, som stiller den fælles kommunikationsinfrastruktur til rådighed.
11. Det er relevant at minde om følgende anbefalinger i denne udtalelse:
- Det bør fremgå, at et højt databeskyttelsesniveau er en forudsætning for, at gennemførelsesforanstaltningerne kan vedtages.
 - Kommissionens ansvar for systemets fælles kommunikationsinfrastruktur samt anvendeligheden af forordning (EF) nr. 45/2001 bør præciseres for bedre at sikre retssikkerheden.
 - Kommissionen bør også være ansvarlig for sammenkoblingssoftwaren — og ikke medlemsstaterne — med henblik på at forbedre effektiviteten af udvekslingen og muliggøre et bedre tilsyn med systemet.
 - Anvendelse af maskinoversættelse bør klart defineres og afgrænses, således at den gensidige forståelse af strafbare handlinger kan fremmes, uden at det berører kvaliteten af de videregivne oplysninger.
12. Disse anbefalinger har fortsat gyldighed for den kontekst, hvori den foreliggende meddelelse vil blive analyseret.

III. DEN I MEDDELELSEN OMHANDLEDE UDVEKSLING AF OPLYSNINGER

13. E-justice har et meget bredt anvendelsesområde, herunder generelt anvendelsen af it i forbindelse med retspleje inden for Den Europæiske Union. Dette omfatter en række spørgsmål, som f.eks. projekter, der giver de retsundergivne oplysninger på en mere effektiv måde. Dette omfatter onlineoplysninger om retssystemer, lovgivning

⁽⁶⁾ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene — Ledsagedokument til meddelelsen til Rådet, Europa-Parlamentet og det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg »På vej mod en EU-strategi for e-justice« — Resumé af konsekvensanalysen, SEK(2008)1944 af 30.5.2008.

⁽⁷⁾ Jf. den tilsynsførendes udtalelse om indførelse af det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS) i henhold til artikel 11 i rammeafgørelse 2008/XX/RIA, der er tilgængelig på den tilsynsførendes websted www.edps.europa.eu, »consultation« og derefter »opinions«, »2008«.

og retspraksis, elektroniske systemer for kommunikation mellem en sags parter og domstolene, og indførelse af fuldstændig elektroniske procedurer. Det omfatter også europæiske projekter, som f.eks. brug af elektroniske hjælpemidler til registrering af udtalelser på retsmøder, og projekter for udveksling af oplysninger eller sammenkobling af net.

14. Selv om anvendelsesområdet er meget bredt, har den tilsynsførende bemærket, at der vil være oplysninger om straffesager og om civil- og handelsretlige systemer men ikke om forvaltningsretlige systemer. Og der vil være et link til et strafferetligt og et civilretligt atlas men ikke til et atlas på forvaltningsområdet, selv om det måske ville være bedre for borgerne og virksomhederne at have adgang til retssystemerne på det administrative område, dvs. forvaltningsret og klageprocedurer. Der vil også blive etableret et link til Association of Councils of State. Disse tilføjelser ville kunne være en fordel for de borgere, der prøver at finde vej gennem den jungle — som forvaltningsretten med alle dens domstole ofte er — for således at blive bedre informeret om de forvaltningsretlige systemer.

15. Den tilsynsførende anbefaler derfor at medtage administrative procedurer i e-justice. Som en del af dette nye element bør der indledes e-justice-projekter for at gøre databeskyttelsesreglerne og de nationale databeskyttelsesmyndigheder mere synlige, navnlig i forbindelse med de typer oplysninger, der behandles inden for rammerne af e-justice. Dette ville være på linje med det såkaldte »London-initiativ«, som blev indledt af databeskyttelsesmyndighederne i november 2006, og som tager sigte på »Kommunikation om databeskyttelse og effektivisering heraf«.

IV DEN NYE RAMMEAFGØRELSE OM BESKYTTELSE AF PERSONOPLYSNINGER I FORBINDELSE MED POLITISAMARBEJDE OG RETLIGT SAMARBEJDE I KRIMINALSAGER

16. Som følge af den stigende udveksling af personoplysninger mellem retsmyndigheder, der er omhandlet i meddelelsen, antager de gældende retlige rammer for databeskyttelse en endnu større betydning. I den forbindelse noterer den tilsynsførende, at Rådet for Den Europæiske Union tre år efter Kommissionens oprindelige forslag vedtog rammeafgørelsen om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager den 27. november⁽⁸⁾. Denne nye lovgivning vil fastlægge en generel ramme for databeskyttelse for så vidt angår spørgsmål under »tredje søjle« ud over databeskyttelsesbestemmelserne under »første søjle« i direktiv 95/46/EF.

17. Den tilsynsførende ser med tilfredshed på denne retsakt som det første væsentlige skridt fremad for databeskyttelse inden for politisamarbejde og retligt samarbejde. Det databeskyttelsesniveau, som man har nået frem til i den ende-

lige tekst, er imidlertid ikke fuldt tilfredsstillende. Specielt omfatter rammeafgørelsen omfatter kun politimæssige og retlige oplysninger, der udveksles mellem medlemsstater, EU-myndigheder og -systemer, og omfatter ikke nationale oplysninger. Endvidere fastsættes der ikke i den vedtagne rammeafgørelse en forpligtelse til at sondre mellem forskellige kategorier af registrerede, såsom mistænkte, kriminelle, vidner og ofre, for at sikre, at deres oplysninger behandles med mere passende garantier. Den sikrer ikke fuld sammenhæng med direktiv 95/46/EF, navnlig for så vidt angår begrænsning af de formål, hvortil personoplysninger kan behandles yderligere. Den fastlægger heller ikke en uafhængig gruppe af relevante nationale og EU-databeskyttelsesmyndigheder, der ville kunne sikre både bedre koordination mellem databeskyttelsesmyndigheder og et betydeligt bidrag til en ensartet anvendelse af rammeafgørelsen.

18. Dette betyder, at der i en sammenhæng, hvor der er gjort en stor indsats for at udvikle fælles systemer for grænseoverskridende udveksling af personoplysninger, stadig eksisterer forskelle med hensyn til reglerne for behandling af disse oplysninger, og i overensstemmelse med hvilke borgerne kan udøve deres rettigheder i forskellige EU-lande.

19. Den tilsynsførende minder på ny om, at sikring af et højt databeskyttelsesniveau inden for politisamarbejde og retligt samarbejde samt overensstemmelse med direktiv 95/46/EF udgør et nødvendigt supplement til andre foranstaltninger, der er indført eller påtænkt for at lette grænseoverskridende udveksling af personoplysninger i forbindelse med retshåndhævelse. Dette skyldes ikke kun borgernes ret til, at de grundlæggende rettigheder til beskyttelse af personoplysninger overholdes, men også retshåndhævelsesmyndighedernes behov for at sikre kvaliteten af de udvekslede oplysninger — hvilket bekræftes i bilaget til meddelelsen for så vidt angår sammenkobling af strafferegistre — tillid mellem myndigheder i forskellige lande og endelig retsgyligheden af det bevismateriale, der er indsamlet i en grænseoverskridende sammenhæng.

20. Derfor opfordrer den tilsynsførende EU-institutionerne til specifikt at tage hensyn til disse elementer, ikke kun ved gennemførelsen af de foranstaltninger, der er indeholdt i meddelelsen, men også med henblik på snarest muligt at indlede overvejelser om yderligere forbedringer af den retlige ramme for databeskyttelse i forbindelse med retshåndhævelse.

V. E-JUSTICE-PROJEKTER

E-justice-redskaber på EU-plan

21. Den tilsynsførende anerkender, at udveksling af personoplysninger er af afgørende betydning for etableringen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Af den grund støtter den tilsynsførende forslaget til en strategi for e-justice, og fremhæver i denne forbindelse også betydningen af databeskyttelse. Overholdelse af databeskyttelse er ikke kun en retlig forpligtelse men også en vigtig faktor, hvis de påtænkte systemer skal blive en succes, f.eks. med hensyn til at sikre kvaliteten af dataudvekslingerne. Det gælder også for institutionerne og organerne, når de skal

⁽⁸⁾ Endnu ikke offentliggjort i Europæiske Unions Tidende.

behandle personoplysninger, og når der skal udformes nye politikker. Reglerne og principperne bør anvendes og følges i praksis og navnlig tages i betragtning ved udformningen og opbygningen af informationssystemer. Beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse er i alt væsentligt »nøglefaktorer for succes« for et fremgangsrigt og velafbalanceret informationssamfund. Det giver derfor mening at investere i dem og at gøre dette så tidligt som muligt.

22. I den forbindelse understreger den tilsynsførende, at meddelelsen ikke omhandler en central europæisk database. Han hilser det velkommen, at man har foretrukket den decentraliserede arkitektur. Den tilsynsførende erindrer om, at han har afgivet udtalelse om ECRIS⁽⁹⁾ og om Prüm-initiativet⁽¹⁰⁾. I udtalelsen om ECRIS gav den tilsynsførende udtryk for, at en decentraliseret arkitektur undgår yderligere dobbeltregistrering af personoplysninger i en central database. I udtalelsen om Prüm-initiativet anbefaler han, at der tages behørigt hensyn til størrelsen af systemet under drøftelserne om sammenkobling af databaser. Der bør navnlig indføres særlige formater for datakommunikation, som f.eks. anmodninger om strafferegistre, der foretages online, også under hensyntagen til sprogforskellene, og nøjagtigheden af dataudvekslingen bør konstant overvåges. Disse elementer bør også tages i betragtning i forbindelse med initiativer, der stammer fra strategien for e-justice.

23. Europa-Kommissionen agter i tæt samarbejde med medlemsstaterne og andre partnere at bidrage til en styrkelse og udvikling af e-justice-redskaber på EU-plan. Samtidig med at den vil støtte medlemsstaternes bestræbelser, har den til hensigt selv at udvikle et vist antal it-redskaber. De vil gøre det muligt at forbedre interoperabiliteten mellem systemerne, at lette borgernes adgang til retsvæsenet og forbedre kommunikationen mellem retsmyndighederne samt at opnå væsentlige stordriftsfordele på EU-plan. Med hensyn til interoperabilitet mellem den software, medlemsstaterne anvender, skal alle medlemsstater ikke nødvendigvis anvende samme software — selv om dette vil være den mest praktiske løsning — men softwaren skal være fuldt interoperabel.

24. Den tilsynsførende anbefaler, at sammenkoblingen og interoperabiliteten mellem systemerne tager behørigt hensyn til

princippet om formålsbegrænsning og baseres på databeskyttelsesnormer (»indbygget databeskyttelse«). Enhver form for interaktion mellem forskellige systemer bør være grundigt dokumenteret. Interoperabilitet må aldrig føre til en situation, hvor en myndighed, der ikke har adgang til eller ikke har ret til at anvende visse oplysninger, kan opnå denne adgang via adgangen til et andet informationssystem. Den tilsynsførende ønsker på ny at understrege, at interoperabilitet i sig selv ikke bør berettige en omgåelse af princippet om formålsbegrænsning⁽¹¹⁾.

25. Et andet afgørende punkt er at sikre, at øget grænseoverskridende udveksling af personoplysninger ledsages af øget tilsyn og samarbejde fra databeskyttelsesmyndighedernes side. Den tilsynsførende har allerede i sin udtalelse af 29. maj 2006 om rammeafgovelsen om udveksling af strafferegistre⁽¹²⁾ understreget, at den foreslåede rammeafgovelse ikke kun bør omhandle samarbejdet mellem de centrale myndigheder, men også samarbejdet mellem forskellige kompetente databeskyttelsesmyndigheder. Dette behov er blevet så meget desto vigtigere, som at forhandlingerne vedrørende den nyligt vedtagne rammeafgovelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager⁽¹³⁾ førte til udeladelse af bestemmelsen om oprettelse af en arbejdsgruppe, der samler EU's databeskyttelsesmyndigheder og koordinerer deres aktiviteter med hensyn til behandling af oplysninger inden for rammerne af politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager. Med henblik på at sikre et effektivt tilsyn samt tilfredsstillende kvalitet af den grænseoverskridende cirkulation af oplysninger fra strafferegistre, bør der derfor indføres mekanismer for effektiv koordination mellem databeskyttelsesmyndigheder⁽¹⁴⁾. Disse mekanismer bør også tage hensyn til den tilsynsførendes tilsynsbeføjelser med hensyn til S-TESTA-infrastrukturen⁽¹⁵⁾. E-justice-redskaber vil kunne understøtte disse mekanismer, der vil kunne udvikles i tæt samarbejde med databeskyttelsesmyndighederne.

26. I punkt 4.2.1 i meddelelsen påpeges det, at det er vigtigt, at denne udveksling af oplysninger fra strafferegistre også udvides til at omfatte mere end det retslige samarbejde, således at der integreres andre formål, f.eks. adgang til at kunne få visse stillinger. Den tilsynsførende understreger, at enhver behandling af personoplysninger til andre formål end dem, hvortil de er indsamlet, skal overholde de specifikke betingelser i den gældende databeskyttelseslovgivning. Navnlig bør behandling af personoplysninger til yderligere formål kun tillades, hvis det er nødvendigt til at

⁽⁹⁾ Se fodnote 4, pkt. 18.

⁽¹⁰⁾ EUT C 89 af 10.4.2008, s. 4.

⁽¹¹⁾ EUT C 91 af 19.4.2006, s. 53. Jf. også den tilsynsførendes bemærkninger til Kommissionens meddelelse om kompatibilitet mellem europæiske databaser, 10.3.2006, Bruxelles.

⁽¹²⁾ EUT C 313, 20.12.2006, s. 26.

⁽¹³⁾ Jf. ovenfor kapitel IV.

⁽¹⁴⁾ Jf. den tilsynsførendes udtalelse om ECRIS, punkt 8 og 37-38.

⁽¹⁵⁾ Jf. i denne forbindelse punkt 27-28.

forfølge interesser som opført i Fællesskabets databeskyttelseslovgivning⁽¹⁶⁾, og under forudsætning af, at de er fastsat i lovgivningsmæssige foranstaltninger.

27. I meddelelsen hedder det med hensyn til sammenkobling af strafferegistre, at Kommissionen som led i forberedelserne af ikrafttrædelsen af rammeafgåelsen om udveksling af oplysninger fra strafferegistre vil indlede to gennemførlighedsundersøgelser for at tilrettelægge projektet efterhånden som det skrider frem, og at udvide udvekslingen af oplysninger til at omfatte tredjelandstatsborgere, der er dømt for strafbare handlinger. Kommissionen stiller i 2009 software, der er udformet, så det gør det muligt at udveksle alle strafferegistre hurtigt, til rådighed for medlemsstaterne. Dette referencesystem kombineret med anvendelsen af S-TESTA med henblik på udveksling af oplysninger vil give stordriftsfordele, da medlemsstaterne ikke vil skulle foretage deres eget udviklingsarbejde. Det vil også gøre det lettere at gennemføre projektet.

28. I den forbindelse hilser den tilsynsførende anvendelsen af S-TESTA-infrastrukturen, der har vist sig at være et pålideligt system for udveksling af data, velkommen, og anbefaler, at de statistiske elementer vedrørende de påtænkte dataudvekslingssystemer fastlægges i detaljer og tager behørigt hensyn til nødvendigheden af at sikre databeskyttelses-tilsyn. Statistiske oplysninger kan f.eks. udtrykkelig omfatte elementer såsom antallet af anmodninger om adgang til eller rettelse af personoplysninger, længden og fuldstændigheden af opdateringsprocessen, krav vedrørende personer, der har adgang til disse oplysninger samt sager om sikkerhedsbrud. Desuden bør statistiske oplysninger og rapporter på grundlag af dem være fuldt tilgængelige for kompetente databeskyttelsesmyndigheder.

Maskinoversættelse og databasen for oversættere

29. Anvendelsen af maskinoversættelse er et nyttigt instrument og vil sandsynligvis fremme den gensidige forståelse mellem de relevante aktører i medlemsstaterne. Anvendelsen af maskinoversættelse bør dog ikke føre til en nedgang i kvaliteten af de oplysninger, der udveksles, navnlig når disse oplysninger benyttes til at træffe beslutninger, som har retsvirkninger for de berørte personer. Den tilsynsførende påpeger, at det er vigtigt klart at definere og afgrænse anvendelsen af maskinoversættelse. Anvendelsen af maskinoversættelse ved videregivelsen af oplysninger, der ikke er blevet korrekt præoversat, som f.eks. bemærkninger eller specifikationer, der er tilføjet i de enkelte sager, vil kunne påvirke kvaliteten af de videregivne oplysninger — og således af de afgørelser, der træffes på grundlag heraf — og bør i princippet udelukkes⁽¹⁷⁾. Den tilsynsførende fore-

slår, at denne henstilling tages i betragtning i forbindelse med de foranstaltninger, der følger af meddelelsen.

30. Kommissionen ønsker at oprette en database over juridiske oversættere og tolke, således at kvaliteten af juridisk oversættelse og tolkning kan forbedres. Den tilsynsførende støtter dette mål, men minder om, at denne database vil afhænge af anvendelsen af de relevante databeskyttelsesbestemmelser. Navnlig hvis databasen skal indeholde evalueringsoplysninger om oversætternes præstationer, kan det kræve, at de kompetente databeskyttelsesmyndigheder foretager forudgående kontrol.

På vej mod en EU-strategi for e-justice

31. Det fremgår af punkt 5 i meddelelsen, at der skal fastlægges en klar kompetencefordeling mellem Kommissionen, medlemsstaterne og de øvrige aktører i det retslige samarbejde. Kommissionen vil tage sig af den overordnede koordinering og i den forbindelse fremme udvekslingen af god praksis og vil udforme, indføre og koordinere informationen om e-justice-portalen. Endvidere vil Kommissionen forsætte arbejdet med sammenkobling af strafferegistre og fortsat påtage sig det direkte ansvar for det civile retlige netværk og støtte det strafferetlige netværk. Medlemsstaterne skal ajourføre de oplysninger om deres retssystemer, som findes på e-justice-webstedet. Andre aktører er de civile og strafferetlige netværk og Eurojust. De vil udvikle de redskaber, der er nødvendige for et mere effektivt retsligt samarbejde, navnlig automatiserede oversættelsesredskaber og sikre udvekslingssystemer, i nær kontakt med Kommissionen. Et udkast til handlingsplan og en tidsplan for de forskellige projekter er vedlagt meddelelsen.

32. I den forbindelse understreger den tilsynsførende, at der i ECRIS-systemet på den ene side ikke er oprettet nogen central europæisk database, og det er ikke meningen, at der skal etableres direkte adgang til databaser som dem, der indeholder andre medlemsstaters strafferegistre, mens ansvaret for korrekt information på nationalt plan på den anden side er samlet hos medlemsstaternes centrale myndigheder. Inden for rammerne af denne mekanisme har medlemsstaterne ansvaret for driften af de nationale databaser og for, at udvekslingen fungerer effektivt. Det er ikke klart, om de er ansvarlige for sammenkoblingssoftware eller ej. Kommissionen vil inden længe stille software, der er udformet, så det gør det muligt at udveksle alle strafferegistre, til rådighed for medlemsstaterne. Dette referencesystem vil blive kombineret med anvendelsen af S-TESTA med henblik på udveksling af oplysninger.

33. Den tilsynsførende formoder, at der også i forbindelse med tilsvarende e-justice-initiativer kan blive implementeret lignende systemer, og at Kommissionen vil være ansvarlig for den fælles infrastruktur, selv om det ikke fremgår af meddelelsen. Den tilsynsførende foreslår, at dette ansvar

⁽¹⁶⁾ Jf. især artikel 13 i direktiv 95/46/EF nr. og artikel 20 i forordning (EF) nr. 45/2001.

⁽¹⁷⁾ Se punkt 39-40 i den tilsynsførendes udtalelse om ECRIS.

kommer til at fremgå tydeligt af de foranstaltninger, der er afledt af meddelelsen, af hensyn til retssikkerheden.

E-justice-projekter

34. I bilaget er der anført en række projekter, som skal udvikles i løbet af de næste fem år. Det første projekt, udvikling af websider om e-justice, vedrører e-justice-portalen. Denne foranstaltning forudsætter en gennemførlighedsundersøgelse og udvikling af portalen. Endvidere kræver den implementering af forvaltningsmetoder og online-information på alle EU-sprog. Det andet og tredje projekt vedrører sammenkobling af strafferegistre. Det andet projekt vedrører sammenkobling af de nationale strafferegistre. Det tredje projekt vedrører oprettelse af en EU-fortegnelse over dømte tredjelandsstatsborgere i forlængelse af en gennemførlighedsundersøgelse og forelæggelse af et forslag til retsakt. Den tilsynsførende bemærker, at sidstnævnte projekt ikke længere er nævnt i Kommissionens arbejdsprogram, og er i tvivl om, hvorvidt dette afspejler en ændring i Kommissionens påtænkte projekter eller blot en udsættelse af dette specifikke projekt.
35. Meddelelsen anfører også tre projekter inden for elektronisk udveksling og tre projekter inden for hjælp til over sættelse. Der vil blive indledt et pilotprojekt om gradvis udarbejdelse af et flersproget juridisk vokabular. Andre relevante projekter vedrører indførelse af dynamiske formularer i forbindelse med EU's retsakter samt fremme af retsmyndighedernes brug af videokonferencer. Endelig vil der i forbindelse med e-justice-forummet blive holdt årlige møder om emneområdet e-justice og etableret uddannelse af jurister i det retslige samarbejde. Den tilsynsførende foreslår, at man i forbindelse med disse møder og uddannelser er tilstrækkelig opmærksom på lovgivningen og praksis vedrørende databeskyttelse.
36. I bilaget foreslås der derfor en bred vifte af europæiske værktøjer med henblik på at lette udvekslingen af oplysninger mellem aktører i forskellige medlemsstater. Blandt disse værktøjer vil e-justice-portalen, som Kommissionen bliver hovedansvarlig for, komme til at spille en vigtig rolle.
37. Et fælles træk ved mange af disse værktøjer bliver, at oplysninger, herunder personoplysninger, vil blive udvekslet og behandlet af mange forskellige aktører på såvel nationalt plan som EU-plan, der er underlagt databeskyttelsesforpligtelser og tilsynsmyndigheder, som følger af direktiv 95/46/EF eller forordning (EF) nr. 45/2001. I den forbindelse har den tilsynsførende allerede gjort det klart i sin

udtalelse om informationssystemet for det indre marked (IMI) ⁽¹⁸⁾, at ansvaret for overholdelsen af databeskyttelseslove sikres på en effektiv og gnidningsløs måde.

38. Grundlæggende kræver dette på den ene side en klar afgrænsning og fordeling af ansvaret for behandlingen af personoplysninger inden for disse systemer og på den anden side, at der, når det er nødvendigt, indføres passende koordineringsmekanismer, navnlig for tilsyn.
39. Anvendelsen ny teknologi er en af hovedhjørnestenene i e-justice-initiativerne: sammenkobling af nationale registre, udvikling af elektronisk underskrift, sikre net, platforme for virtuel udveksling af oplysninger og øget brug af videokonferencer vil være vigtige elementer i e-justice-initiativerne i løbet af de kommende år.
40. Det er i den forbindelse vigtigt, at der tages hensyn til databeskyttelsesspørgsmål så tidligt som muligt, og at de forankres i de påtænkte værktøjers arkitektur. Både systemets arkitektur og implementeringen af relevante sikkerhedsforanstaltninger er særlig vigtige. Denne »indbyggede databeskyttelse« vil gøre det muligt for de relevante e-justice-initiativer at sikre effektiv forvaltning af personoplysninger og samtidig sikre overholdelse af databeskyttelsesprincipperne og sikkerhed i forbindelse med udveksling af oplysninger mellem forskellige myndigheder.
41. Endvidere fremhæver den tilsynsførende, at teknologiske værktøjer ikke kun bør anvendes til at sikre udveksling af oplysninger, men også til at forbedre de registrerede personers rettigheder. Ud fra dette perspektiv hilser den tilsynsførende det velkommen, at meddelelsen nævner, at borgerne skal have mulighed for online at anmode om en udskrift af deres straffeattest på det sprog, de måtte ønske ⁽¹⁹⁾. Med hensyn til dette spørgsmål minder den tilsynsførende om, at han i sin udtalelse om Kommissionens forslag om udveksling af strafferegistre så med tilfredshed på, at den registrerede kunne anmode den centrale myndighed i en medlemsstat om strafferegisteroplysninger om sig selv, forudsat at den registrerede er eller har været bosiddende eller statsborger i den anmodede eller anmodende medlemsstat. Tanken med at benytte den myndighed, der er tættest ved den registrerede, som »one-stop-shop«, blev også fremsat af den tilsynsførende i forbindelse med koordinering af sociale sikringsordninger.

⁽¹⁸⁾ EUT C 270 af 25.10.2008, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Se s. 6 i meddelelsen.

Den tilsynsførende opfordrer derfor Kommissionen til at gå videre ad samme spor ved at fremme teknologiske værktøjer og navnlig onlineadgang, hvorved borgerne bliver bedre i stand til at kontrollere deres personoplysninger, selv når de flytter mellem forskellige medlemsstater.

VI. KONKLUSIONER

42. Den tilsynsførende støtter forslaget om oprettelse af e-justice og anbefaler, at bemærkningerne i denne udtalelse tages i betragtning; dette indebærer:

- at der tages hensyn til den seneste rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager, herunder dens mangler, ikke blot ved gennemførelsen af de foranstaltninger, der overvejes i meddelelsen, men også med henblik på snarest muligt at indlede overvejelser om yderligere forbedringer af lovgivningen om databeskyttelse i forbindelser med retshåndhævelse
- at administrative procedurer medtages i e-justice. Som led i dette nye element bør der påbegyndes e-justice-projekter for at gøre databeskyttelsesreglerne samt de nationale databeskyttelsesmyndigheder mere synlige, navnlig i relation til de typer oplysninger, der behandles som led i e-justice-projekter
- at decentraliserede arkitekturer fortsat skal foretrækkes
- at det sikres, at sammenkoblingen og interoperabiliteten mellem systemerne tager behørigt hensyn til princippet om formålsbegrænsning

- at alle aktører, der behandler personoplysninger inden for de påtænkte systemer, tildeles klare ansvarsområder, og at der tilvejebringes mekanismer for effektiv koordinering mellem databeskyttelsesmyndighederne
- at det sikres, at behandling af personoplysninger til andre formål end dem, hvortil de er indsamlet, overholder de specifikke betingelser i den gældende databeskyttelseslovgivning
- at anvendelsen af maskinoversættelse defineres og afgrænses klart for at fremme gensidig forståelse af strafbare handlinger, uden dermed at forringe kvaliteten af de fremsendte oplysninger
- at Kommissionens ansvar for fælles infrastrukturer såsom S-TESTA præciseres
- at det med hensyn til anvendelse af nye teknologier sikres, at databeskyttelsesspørgsmål tages i betragtning så tidligt som muligt tages («indbygget databeskyttelse»), samt at teknologiværktøjer, der gør det muligt for borgerne bedre at kontrollere deres personoplysninger, selv når de flytter mellem flere medlemsstater, fremmes.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. december 2008.

Peter HUSTINX
Den Europæiske Tilsynsførende
for Databeskyttelse